

Akademický rok 2024/2025

Diplomová práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: BcA. Jaroslav Kaláb

Název práce: You must watch this

Slovní hodnocení:

Práce *You must watch this* Jaroslava Kalába tematicky zpracovává současné způsoby konzumace video obsahu – tedy především v rámci velkých digitálních platform, v online prostředí. Autor k tomuto účelu vytvořil interaktivní instalaci složenou z VHS kazet obsahujících autorsky/kurátorsky komponované dokumentární záznamy současného video obsahu, archivu, video přehrávače s obrazovkou, autorskou infografikou a doplňky odkazujícími k éře VHS.

Při prvním kontaktu s dílem může naši pozornost zaujmout především jasný kontrast mezi novým a starým – tedy mezi současným hyper-poutavým adiktivním obsahem a VHS technologií z roku 1976 (v ČSSR od roku 1986, ale reálně především v 90. letech), tedy půl až čtvrt stoletím starým médiem. Dochází tak určité formě juxtapozice, v níž média - spíše než vedle, tak na sebe položená – narušují naše *očekávání napředvídaným* (automaticnost video platform vs. nutnost střídat kazety, dobový obsah VHS kazet vs. současný rapidní střih apod.).

Jinými slovy by bylo možné také říct, že jsme svědectvem *remediace*. A zatímco staré médium již definovalo základní rysy, podobu a prvotní přístupy ke konzumaci digitálního a online videa, stejně jako později i některé jeho video filtry, tak nyní nové médium vstupuje a ovlivňuje svět média staršího.

Využití starého média zde není jen formální, nejde jen o určitou estetickou fascinaci či technologický fetiš. Ale o komplexnější situaci – o zpětnou *remediaci*, v jejíž logice postupuje autor i jinde a dále, když přebaly kazet i infografiku stylizuje do vizuálního jazyka současné digitální kultury, vnáší do instalace možnost komentářů, sdílení pocitů, vyzývá k interakci, slibuje exkluzivitu apod.

Výsledkem tohoto počínání je určitá nepatřičnost: staré i nové médium napříč instalací působí nemístně. Dostáváme tak možnost divácky poodstoupit od jinak spíše maskovaného *milieu* média, především tedy toho současného v online prostředí a jeho obsahu, a začít plněji a nově vnímat jejich podprahové rysy. Klíčovým rysem díla je tak především *hypermediace*: odkouzlení, odmaskování, zviditelnění média – tedy alespoň ve formální a obsahové rovině.

Pokud bychom však měli jít dále a pokusit se demaskovat „[...]moment, ve kterém nám bytí online přestává pomáhat a usnadňovat nám život či práci a začíná manipulovat s naším časem a nebo chováním[...]“ pak se klíčovou stává role samotného konstruktéra VHS archivu, zájmů a sil, které jím prostupují, motivací a subtilních i zcela bezskrupulózních nasměrování a „jemných dramaturgických impulzů“, kterých se na

diváctvu dopouští. Právě implicitní postava autora totiž v logice situace, kterou dílo vytváří, představuje *platformu* jako takovou – zejména tedy v její vlastnické a mocenské rovině. Vzhledem k tomu, že jsem samotná videa a jejich strukturu zatím neviděl, jsem zvědavý právě na samotný aspekt výběru a skladby videí, stejně jako na uplatněné dramaturgické impulzy.

Rád bych ocenil autorův hluboký zájem o technologický proces konverze a jeho pečlivý a přesný popis v dokumentaci závěrečné práce. Byť se jedná o postup, jež v ideálním případě není ve výsledném díle viditelný, tak věřím, že jak porozumění médiu, tak především určitá radost z práce s ním, je podstatnou částí dlouhodobě udržitelné umělecké tvorby.

Otázky k rozpravě:

Jakým způsobem jste vybíral videa obsažená v prezentovaném archivu?

Je důvod, proč jste nepoužil jedno video, nebo naopak ještě více?

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace:

B

Posudek vypracoval(a):

MgA. Andreas Gajdošík

Datum:

11. 5. 2025